

Norsk Vanns innspill til:**Høring i energi- og miljøkomiteen 23. oktober 2018 vedr.****Prop. 1 S (2018-2019) fra Klima- og miljødepartementet og Prop. 1 S (2018-2019) fra Olje- og energidepartementet**

Klimatilpasning og vannforvaltning krever ressurser

Norsk Vann ber komiteen sørge for nødvendig styrking av innsatsen innen klimatilpasning, herunder avklarte rammebetingelser og nødvendige incentiver til det forebyggende arbeidet. Det er også behov for økte midler til vannforvaltningen, for å innfri felleseuropeiske vannmiljømål. Videre er det behov for egnede rammebetingelser for slam og biogass, som ressurser i en sirkulær økonomi.

Klimatilpasning: Det er lønnsomt å forebygge!

(KLD: Kap. 1420 post 61 «Tilskot til klimatiltak og klimatilpassing» og Oppmodningsvedtak 914 «Forslag til tiltak og verkemiddel for overvassproblematikk»)

(OED: Kap. 1820 NVE post01 Driftsutgifter og post 22 Flom- og skredforebygging)

Klimaendringer og mer ekstremnedbør, kombinert med økt fortetting i byer og tettsteder, fører stadig hyppigere til store overvannsskader på bygninger og infrastruktur. Uten forebyggende tiltak forventet overvannsutvalget i sin NOU 2015:16 «Overvann i byer og tettsteder» at de totale skadekostnadene i løpet av de neste 40 årene blir i størrelsesorden 45 til 100 milliarder kroner. Den samfunnsøkonomiske gevinsten av forebyggende tiltak er følgelig stor. Det statlige regelverket må tilrettelegge for nødvendige overvannstiltak, herunder avklare ansvaret for å etablere tiltakene og hvordan de skal finansieres. Forslaget til statsbudsjett for 2019 står dessverre i kontrast til de store skadekostnadene. Vi vil fremheve følgende behov, da det er lønnsomt å forebygge fremfor å reparere:

- 1) Stortinget har flere ganger etterlyst fremdriften i oppfølgingen av overvannsutvalgets forslag, inkludert en vurdering av en sektorlov for vann- og avløpstjenester. Til anmodningsvedtak 914 svarer regjeringen at de arbeider med å gjennomgå anbefalingene fra overvannsutvalget med sikte på fremlegg for Stortinget innen våren 2020, altså nesten fem år etter utvalget la frem sin NOU. Norsk Vann la frem et konkret forslag til hva en sektorlov bør regulere allerede i 2015, gjennom endringer og utvidelse av vass- og avløpsanleggslova. Et sektorlovutvalg er ennå ikke nedsatt; et utvalg som også naturlig burde fått ansvaret for å avklare ansvaret for overvannstiltak.

Vi ber komiteen etterlyse fremdrift i arbeidet med å følge opp NOU 2015:16, peke på behovet for avklart ansvar og finansiering på overvannsområdet, og be Regjeringen snarest nedsette et lovutvalg for utvidelse av vass- og avløpsanleggslova til en oppdatert sektorlov for vanntjenester.

- 2) I KLDs budsjettforslag er det foreslått 6,4 mill. kroner i tilskudd til klimatilpasningstiltak i kommunene. Midlene er forutsatt brukt til kunnskapsoppbygging og utredninger, men ikke til gjennomføring av fysiske tiltak. For å få fart på klimatilpasningsarbeidet, mener Norsk Vann det er viktig at kommunene kan søke om statlig støtte til nødvendige klimatilpasningstiltak som er uforholdsmessig kostnadskrevende, som gjenåpning av bekker i tettbygd strøk, slik det allerede gjøres på flom- og skredsikringsområdet. Utfordringene med overvann bør ikke behandles annerledes enn utfordringene med flom i vassdrag, da det skyldes den samme nedbøren.

Vi ber komiteen styrke tilskuddsordningen til klimatilpasningstiltak vesentlig, forslagsvis med 50 mill. kroner for 2019, og utvide ordningen til å omfatte støtte til konkrete klimatilpasningstiltak.

- 3) I OEDs budsjettforslag er det en positiv nyhet, ved at det er foreslått 8 mill. kr til nye stillinger i NVE, for å bistå kommunene med å forebygge overvannsskader gjennom kunnskap om urbanhydrologi og veiledning til kommunal arealplanlegging. Dette er et tiltak med ventelig stor

samfunnsøkonomisk lønnsomhet, som bør trappes opp i årene fremover i takt med erfaringene. Samtidig er det i OEDs budsjettforslag avsatt 257 mill. kr til flom- og skredforebygging; som er en beskjedne innsats i forhold til den oversikten NVE har presentert med behov for sikringstiltak til omlag 2,5 milliarder kroner. Flomsikring av vassdrag er viktig for skadebegrensning generelt, men også for å unngå skader på vann- og avløpsanlegg, som ofte ligger nær vassdrag og kan bli rammet ved flom.

Vi ber komiteen styrke budsjettet for flom- og skredsikring for 2019, samt peke på behovet for en gradvis opptrapping av NVEs faglige bistand til kommunene på overvannsområdet.

Helhetlig vannforvaltning krever ressurser

(Kap. 1420 post 22 «Statlege vassmiljøtiltak» og post 70 «Tilskot til vassmiljøtiltak»)

Våre vannressurser har stor betydning for oss alle og for verdiskaping og naturmangfold. En forutsetning for å lykkes i det helhetlige vannforvaltningsarbeidet, er å ha ressurser til arbeidet som pågår med å følge opp vannforvaltningsplanene for 2016-2021 og utarbeide nye planer for 2022-2027.

Det er derfor forbausende at Regjeringen foreslår en reduksjon i bevilgningene til arbeidet med vannforvaltning fra 2018 til 2019. Budsjettforslaget gir dårligere gjennomføringsevne, dårligere kunnskapsgrunnlag og risiko for investeringer i feil tiltak. Over post 22 er det behov for samme nivå på bevilgningen som i 2018 til gjennomføring av arbeidet, herunder statlig delfinansiering av lokale vannområdekoordinatører. Over post 70 er det behov for økte rammer i forhold til bevilgningen for 2018, herunder bør det etableres en statlig støtteordning til kommunale avløpsanlegg som får urimelig høyt avløpsgebyr som følge av ekstra pålegg utløst av vannforskriftens miljømål. Det bør også utredes incentivordninger for huseiere i spredt bebyggelse som blir pålagt å gjennomføre kostbare avløpstiltak.

Vi ber komiteen øke bevilgningene til vannforvaltning, for å sikre gjennomføringsevne i en krevende fase av arbeidet med å innfri felleseuropeiske vannmiljømål i norske vassdrag.

Behov for fremtidsrettede rammebetingelser for slam og biogass

(Oppmodningsvedtak 484 «Krav til behandling av kloakkslam», 667 «Handlingsplan for utbygging av biogass i Noreg», 668 «Bransjenorm for biogass», 758 «Biogass i drivstoffhierarkiet»)

Mange kommuner og kommunalt eide selskaper må oppgradere sine avløpsrensaneanlegg og slambehandlingsanlegg, som følge av alder og for dårlig kapasitet. De har behov for avklarte og fremtidsrettede rammebetingelser for disse store investeringene, noe som har vært etterlyst fra bransjens side gjennom flere år, herunder behovet for en norsk fosforstrategi og en hensiktsmessig gjødselvarerforskrift. På avløpsrensaneanleggene produseres nemlig store mengder slam, som er rikt på organisk materiale og næringsstoffer som nitrogen og fosfor, og som må behandles og utnyttes som en verdifull ressurs. Det investeres i biogassanlegg flere steder for å ta ut energipotensialet fra slammet.

Regjeringens mål om at Norge skal være et foregangsland i utvikling av en grønn, sirkulær økonomi, kan innfris på et sentralt område som slam og biogass dersom rammebetingelsene kommer på plass. Til oppfølging av en rekke anmodningsvedtak for slam og biogass er standardsvaret i budsjettforslaget at «Regjeringa vil komme tilbake til Stortinget på eigna måte».

Vi ber komiteen etterlyse avklarte og fremtidsrettede rammebetingelser for utnyttelse av biogass og slam fra avløpsrensaneanlegg som en ressurs, som del av Norges satsing på en sirkulær økonomi.

Kontaktpersoner:

Direktør Toril Hofshagen, mob. 900 34 244, toril.hofshagen@norsk vann.no

Norsk Vann er en ikke-kommersiell interesseorganisasjon for vannbransjen. Organisasjonen skal bidra til å oppfylle visjonen om rent vann ved å arbeide for bærekraftig utvikling, sikre bransjen gode rammevilkår og legge til rette for kompetanseutvikling og kunnskapsdeling. Norsk Vann eies av norske kommuner, kommunalt eide selskaper, kommunenes driftsassistanser og noen private samvirkevannverk. Norsk Vann representerer 370 kommuner med ca. 95 % av landets innbyggere. Norsk Vann har en samarbeidsavtale med KS.